

Operativt mål 6 - Spårbarhet ägg

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Ta del av stöd till operativt mål 6. Stödet utgörs av information för att kunna kontrollera att målet är uppfyllt.

Om målet

Operativt mål 6 - Spårbarhet ägg - NKP-webben

Rapportering av målet

Operativt mål 6 ska rapporteras enligt anvisningarna till myndighetsrapporteringen.

Anvisningar - Rapportering av kontroll enligt de operativa målen

Det innebär att rapportering av detta mål ska ske mot rapporteringspunkt P23 och mot lagstiftningspunkterna nedan.

H01 - Allmänna bestämmelser om spårbarhet

B01 - Allmänna krav och skyldigheter

Om spårbarhet av ägg

Spårbarhet definieras som "möjlighet att spåra och följa livsmedel, foder, livsmedelsproducerande djur eller ämnen som är avsedda att eller kan förväntas ingå i ett livsmedel eller ett foder genom alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan". Se i artikel 3 i förordning (EG) nr 178/2002.

I punkt 4 i artikeln framgår att livsmedel "som släpps eller sannolikt kommer att släppas ut på marknaden [...] skall vara lämpligt märkta eller identifierade för att underlätta spårbarheten med hjälp av tillämplig dokumentation eller information enligt tillämpliga krav i mer specifika bestämmelser".

Vad ska kontrolleras?

De produkter som ska kontrolleras är ägg. Kontrollen utförs i butiker som inte är anslutna till de stora detaljhandelskedjorna (Ica, Coop, Axfood, Bergendahls eller Lidl), i bagerier och på restauranger.

Undvik verksamheter där du kan anta att uppfödaren säljer sina egna ägg. Det går att se på omfattningen av mängden ägg som säljs, till exempel en person på torget som säljer egna ägg från sin gård.

- Finns spårbarhet ett steg bakåt för äggen?
- Finns påståenden om svenskt ursprung? Gäller endast i butik.

Förberedelser

Vi rekommenderar att du börjar med att gå igenom lagstiftningen och den vägledande informationen i Kontrollwiki.

Aktuell lagstiftning:

Artikel 18 i förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning

Artikel 8 i förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna

Frågor som kan vara till hjälp när du ska kontrollera spårbarhet

1. Hur väljer du ut livsmedel?

I butik är det enklast att välja en äggförpackning ute i butiken eller på lagret.

I bageri och restaurang är det enklast att välja ut hela råa ägg med skal som verksamheten har i till exempel kylar och lagerutrymmen.

2. Hur verifieras att spårbarhet finns?

Kontrollera att spårbarhet finns för äggen genom att be företaget visa och verifiera aktuell dokumentation som styrker spårbarheten. Kontrollera att uppgifterna om dokument, mängder av ägg och datum stämmer överens med äggen du valt ut. Spårbarheten ska kunna verifieras på plats, med max 24 timmars tidsgräns för komplettering.

Det innebär i praktiken att livsmedelsföretagaren med hjälp av dokumentation ska visa och verifiera för kontrollmyndigheten att livsmedlet har spårbarhet ett steg bakåt.

Muntliga uppgifter från livsmedelsföretagaren godtas inte för att verifiera spårbarheten på äggen.

Finns inte spårbarhet eller om livsmedelsföretagaren inte kan verifiera detta så fungerar inte företagets spårbarhetssystem.

Lagstiftningen ställer inte krav på hur ett livsmedelsföretags spårbarhetssystem är utformat utan kraven ställs på att systemet ska fungera. Det innebär att det finns olika varianter av spårbarhetssystem. Om en livsmedelsföretagare till exempel tar fram en kasse med kvitton så ska hen kunna visa och verifiera kopplingen till äggen som kontrolleras. Det i sin tur innebär inte att kontrollmyndigheten ska sätta sig och sortera alla kvitton och hitta rätt dokument. Det är livsmedelsföretagarens skyldighet att redogöra för kontrollmyndigheten att spårbarhet finns och visa vilka dokument som styrker det.

Om livsmedelsföretagaren inte kan garantera att äggen är vad de påstås vara, kan det innebära att äggen inte kommer från en anläggning som står under kontroll av behörig myndighet. Ägg utan spårbarhet ska inte släppas ut på marknaden.

Om livsmedelsföretaget först inte kan uppvisa dokumentation direkt och sedan inkommer med sådan som kan misstänkas vara fabricerad endast i syfte att vilseleda kontrollmyndigheten, bör kontakt tas med avsändarens kontrollmyndighet så den kan kontrollera detta.

3. Hur verifieras att påståenden om svenskt ursprung är korrekt? Gäller endast i butik.

Kontrollera om uppgifterna på aktuella dokument överensstämmer med uppgifterna om ursprung för äggen.

Om det visar sig att tidigare led inte skickat med korrekt dokumentation, kontakta behörig kontrollmyndighet för avsändande företag.

4. Hur gör jag om avvikelser konstateras?

Om spårbarhet inte kan visas bedömer Livsmedelsverket att livsmedlet inte kan släppas ut på marknaden. Spårbarhet kan inte fabriceras i efterhand.

Om det under kontrollen visar sig att uppgifterna inte kan styrkas bör myndigheten förbjuda att de aktuella äggen släpps ut på marknaden. Om myndigheten misstänker att äggen kommer att släppas ut på marknaden trots förbud bör beslut om omhändertagande och destruktion vidtas.

Senast uppdaterad 11 februari 2021 Ansvarig grupp SV_FMS